

Udtalelser derom, vil indrømme, at der ved dette Forslag, selv med de Modificationer, om hvilke der har været Spørgsmaal, vil være givet Midler til en betydelig kraftigere Udviikling af vort Skolevæsen, navnlig ved Kommunerens Hjælp og tillige ved Statens Hjælp.

Formanden: Under Forudsætning af Thingets Samtykke vil jeg give det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, der allerede har haft Ordet to Gange, Ordet for en kort Bemærkning.

J. A. Hansen: Naar jeg har talt om, at Thingets Tid var kostbar, saa tror jeg, at vi Alle maa indrømme dette, men jeg er særlig kommen til at minde derom, efter at vort halvt-officielle Blad, Berlingske Tidende, fornylig har udtalt i en ledende Artikel, at det forenede Venstre kunde, naar det vilde, sørge for, at vi bleve færdige med denne Samling til første April. — Den ærede Minister mente, at jeg ikke var bleven uenig med ham i Præstelønningsagen, før jeg havde været paa Rejse. Der husker den ærede Minister fuldstændig feil, thi det var ved den sidste Behandling i Salen, før jeg kom til at gjøre nogensomhelst Rejse, at det bristede imellem os, fordi vi i Udvalget havde opfattet en Bestemmelse i en vis Betydning, og Ministeren erklærede, at han forstod den paa en helt anden og modsat Maade. At jeg har sagt og siger i dette Dieblif, at vi efter min Dom ikke have haft nogen bedre Kultusminister siden 1848 end den nuværende, det vedkjender jeg mig, men det vil dog ikke sige Stort; det siger altid Noget, men jeg vilde have stillet ham langt høiere, naar vi havde faaet Præstelønnings- og Prestekaldslovene vedtagne. Naar han endelig til Slutningen talte om, at jeg har bedt om hans Svar paa et vist, bestemt Indhold af en Lov, saa er dette ikke rigtigt. Jeg har spurgt om det bestemte Grundlag, hvorpaa en Lov hviler, og jeg har endnu ikke nogenstunde set, at en Minister har kunnet eller villet gaa ind paa at forandre Grundlaget for et Lovforslag, som han har forelagt, og tiltræde et Lovforslag paa et helt andet Grundlag. Jeg har derfor netop spurgt om Grundlaget og er i Dvrigt ikke gaaet videre ind paa Loven.

Winther. Det er ikke uden Betænkelighed, jeg tager Ordet i denne Sag efter den vidløftige Forhandling, som har fundet Sted; men i Særdeleshed efter den Maade, hvorpaa den ærede Minister idag har stillet sig, kan jeg ikke undlade at udtale mig om min Stilling baade til Sagen selv og til den Behandling af den, som har været omtvistet mellem den ærede Minister og det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (J. A. Hansen). Med Hensyn til Sagen selv skal jeg fatte mig i stor Korthed, idet jeg i flere

Punkter væsentlig kan henholde mig til, hvad der er udtalt af det sidnævnte ærede Medlem. Jeg skal dog tilføie, at der ved Siden deraf er et Punkt, som ikke, saavidt jeg har lagt Mærke til, har været omtalt af Nogen undtagen af den ærede Minister, men som jeg ikke kan undlade at fremdrage, og hvis Opretholdelse ogsaa vilde gjøre det til en Umulighed for mig at stemme for denne Lov Lovforslaget indeholder nemlig et Fremskridt i en Retning, som i en lang Tid har truet med at undergrave Folkethingets Indflydelse paa Finantserne; jeg søger herved til hele det Afnit, som angaar de Summer, der fra Statens Side skulle tilskydes til Almuefølevesenet. Man indstrænger sig ikke her til at udtale den Grundsetning, at der fra Statens Side skal gives de Tilskud til Almuefølevesenet, som bestemmes gennem de aarlige Finantslove, men man fastsætter her saa at sige en evigvarende Finantslov; man laver her endnu et Punkt til et Normalbudget, saaledes at Finantsloven faar et nyt Moment, over hvilket Folkethinget ikke har den Raadighed, som det bør have i Henhold til Grundlovens Bestemmelse. Dette Punkt er jo i Dvrigt af den, som man, siden det ikke er blevet fremdraget af Andre, maa antage er blevet anset for mindre vigtigt, idet man i sit stille Sind kan have forbeholdt sig at kunne bortkaste det, naar man kom ind paa Lovforslagets videre Behandling. Jeg tænker mig, at Grunden til, at dette vigtige Punkt ikke er blevet fremdraget, er den, at man har troet, at dette Lovforslag maatte henlægges, at dets Grundlag var et saadant, hvorpaa dette Thing ikke kunde gaa ind. At dette Lovforslag fortsætter Statens Indgriben i Skolevesenet og Ordningen deraf istedetfor at indskrænke Statens Indgriben til et Tilsyn, er ogsaa en af de Egenstaber ved Lovforslaget, som gjør, at jeg ikke kan gaa ind paa det. Jeg siger, at vi hellere endnu i nogen Tid maa blive staaende ved, hvad vi have; det er dog ikke saa fortviolet, at der ikke kan arbeides paa det Grundlag til Folkets Dels, i Særdeleshed da der er den heldige Frihed, som den ærede Minister flere Gange har gjort opmærksom paa heriker i Skolevesenet, at der kan oprettes Fristoler af Folk, som have Lyst og Evne dertil. Stillingen er derfor som sagt ikke fortviolet, om vi end ikke strax komme bort fra det nuværende Grundlag. Skulle vi have en ny Lov, fordrer jeg, at det bliver en Sandhed, at Kommunen kommer til at styre et af sine vigtigste Anliggender, som Skolevesenet netop er. Staten kan trygt overlade til Forældrene under Kommunens Medvirkning og Statens Tilsyn at drage Omfarg for deres Børns kristelige Opdragelse og Undervisning, og den bør efter min Mening indskrænke sig til et Tilsyn, som vaager over, at det Laamaal, Staten sætter, der skal naas gennem den offentlige Undervisning, virkelig naas; videre skal den efter min Mening ikke gaa. Den skal overlade til Kom-